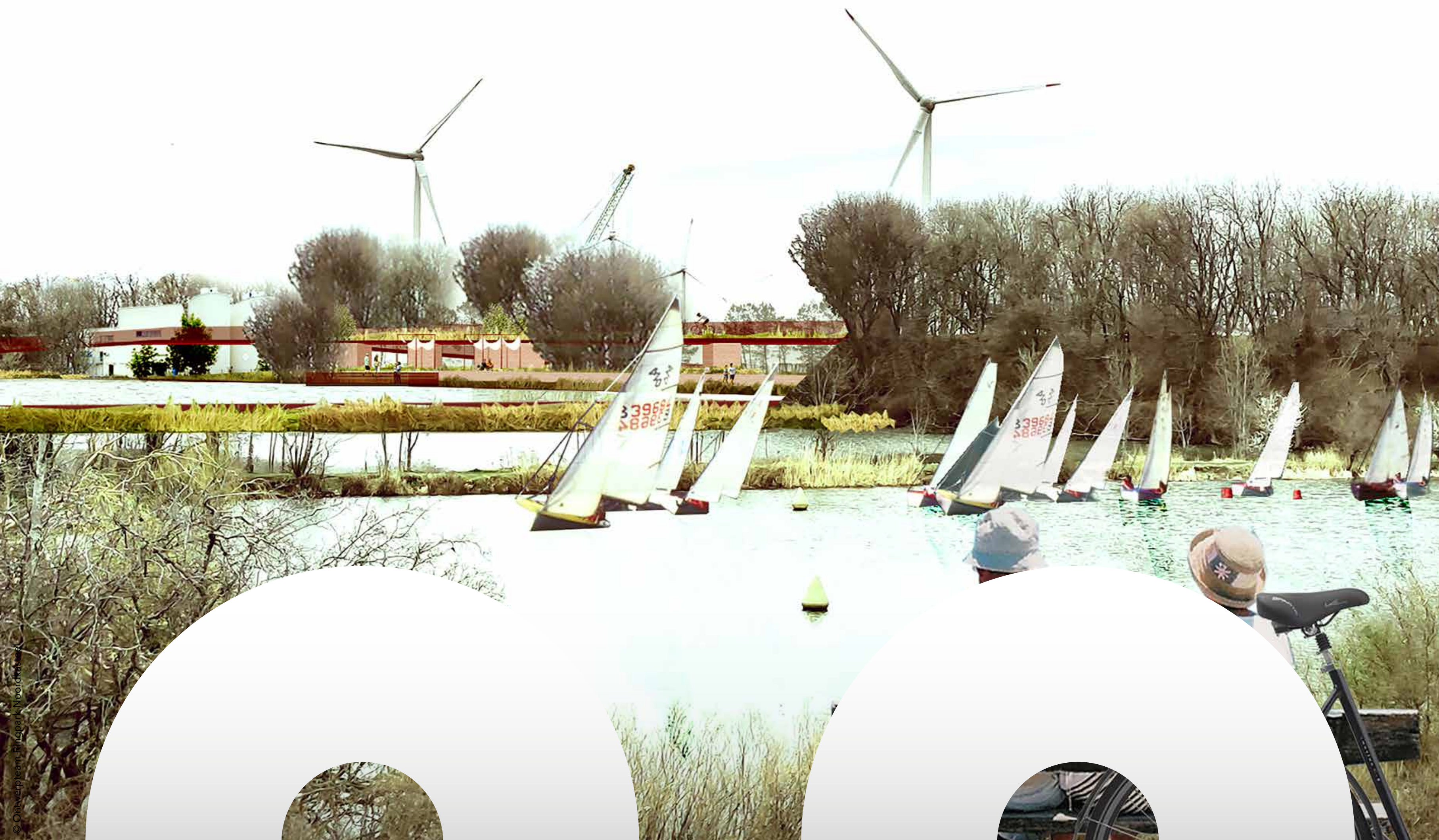
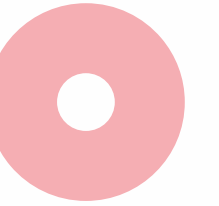

Ringpark Noordkasteel.

Ontwerpteam STUDIO PAOLA VIGANÒ - MAARCH - SWECO BELGIUM

Wat is Ringpark Noordkasteel?

Nieuwe entrée van haven naar stad.

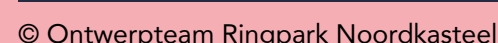
In de toekomst kan je volop genieten van de verborgen parel aan het Noordkasteel.

Het Noordkasteel is uniek. Het is een monument voor cultuur en natuur in Antwerpen.

Het is een plek met een lange geschiedenis, een groene oase op de drempel tussen stad en haven. Het is een plek waar het grootschalige

havenlandschap en de stad samenkomen.

De werken aan de Oosterweelverbinding geven ons de kans om het gebied opnieuw in te richten. We versterken de bestaande kwaliteiten: de natuur en het erfgoed, zoals de oudste SAMGA-silo, de Hogere Zeevaartschool en het Oosterweelkerkje.

3

Uitgangspunten Ringpark Noordkasteel.

Ontwikkelen van de natuur

Ringpark Noordkasteel heeft veel potentieel om nieuwe robuuste ecosystemen te ontwikkelen. De watersystemen vormen de basis voor een **rijke en diverse natuur**. Op de overkapping kan ook droge natuur ontwikkelen, zoals graslanden.

Aandacht voor erfgoed

Het Noordkasteel, gebouwd in 1862, was de laatste van een lange reeks vestigingen, gelegen in deze strategische Scheldebocht. Kort nadien werd ze alweer afgebroken om plaats te maken voor de groeiende haven.

Vandaag blijven enkel de **Noordkasteelvijver en de caponnière** (waar soldaten vroeger wapens opstelden) over. Het nieuwe Ringpark herstelt en versterkt de iconische vijver en de wal bovenop de Oosterweeltunnel. Ook de historische **SAMGA-silo**, als icoon aan de haven, blijft bewaard.

Ruimte voor recreatie

In Ringpark Noordkasteel kan je **in alle rust genieten** van de ongerepte natuur en het erfgoed.

Vier landschappen komen samen

1. Het **kaaienlandschap** vormt de overgang tussen de stad, de haven en het park. Vanop de pleinen kijk je uit op iconische gebouwen.
2. Het **parkweglandschap** vormt de toegang tot de stad.
3. Het **waterlandschap** bestaat uit vijvers en moerassen en integreert erfgoed met ecologie.
4. In het **Scheldelandschap** heb je vanop de verhoogde Scheldedijk een uniek uitzicht op de stad, de rivier en het park.

Het kaaienlandschap.

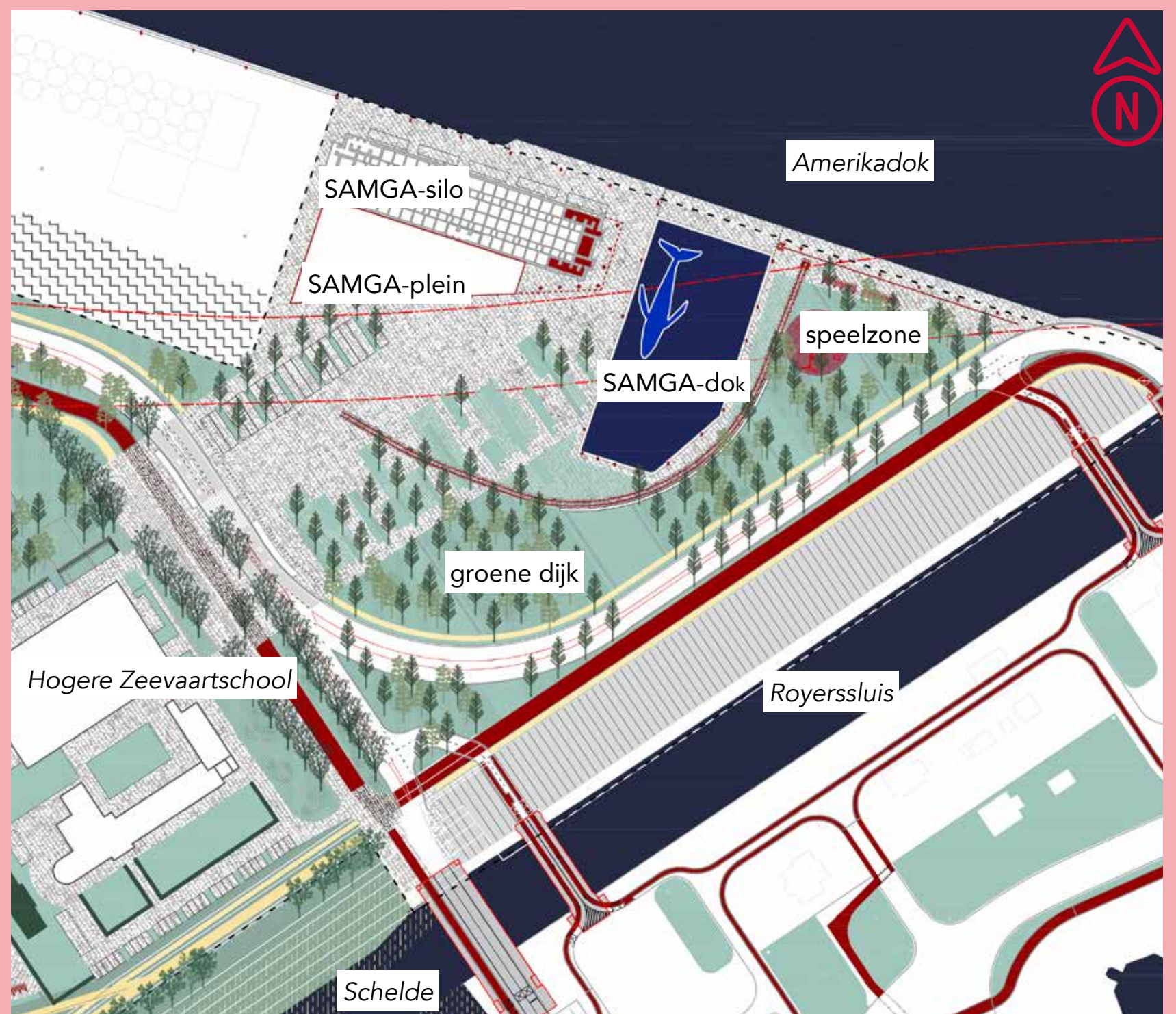
Ter hoogte van de SAMGA-silo ontstond de moderne haven die we vandaag kennen. Samen met het Droogdokkenpark, het Zaha Hadidplein en met het Havenhuis vormt het SAMGA-plein de overgang tussen stad en haven.

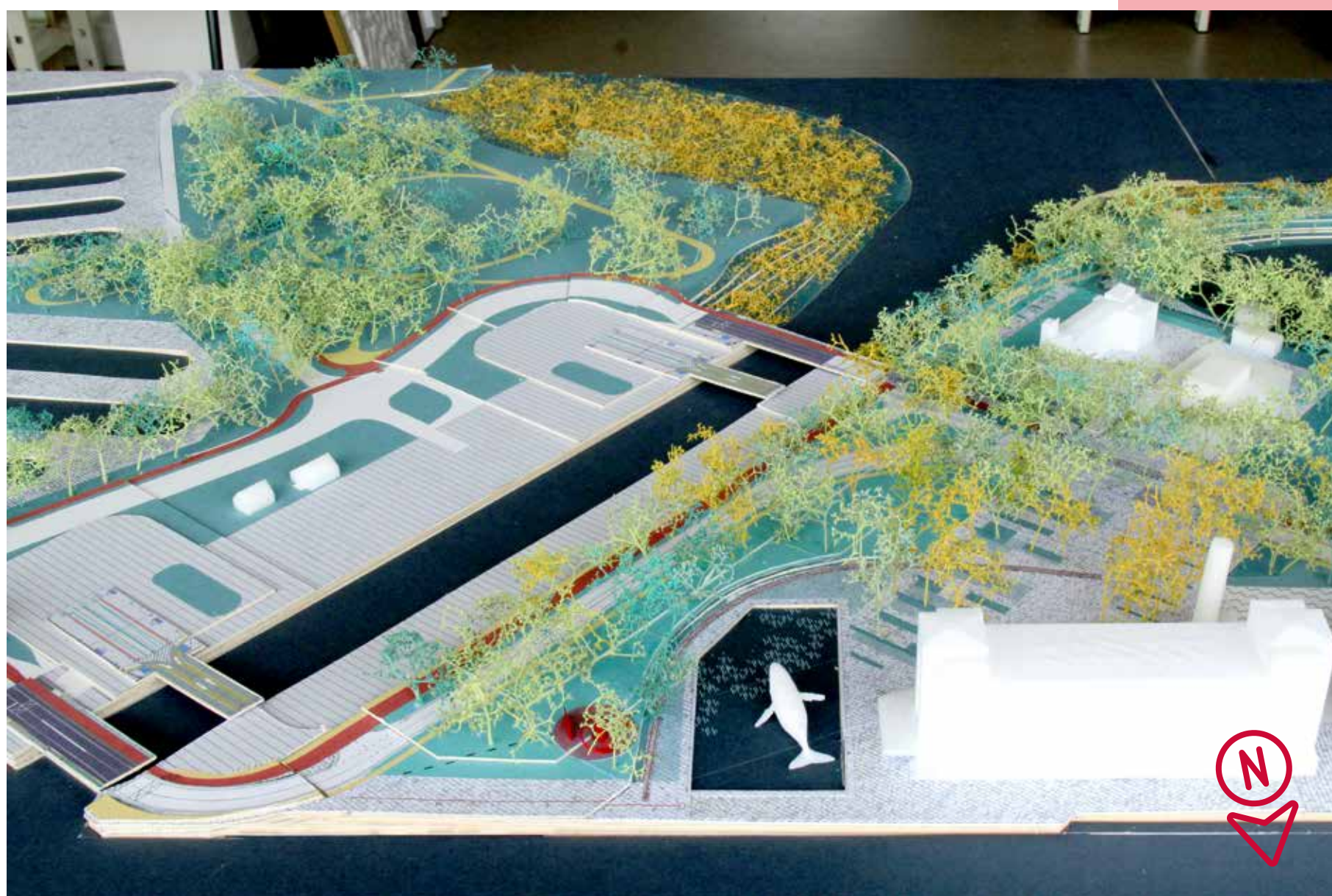
◉ SAMGA-plein

Het nieuwe SAMGA-plein geeft toegang tot Ringpark Noordkasteel. Hier geniet je van het maritiem erfgoed. We behouden de historisch waardevolle **SAMGA-silo**. De herbestemming van dit gebouw wordt volop onderzocht.

Vanop het plein heb je een open zicht op het **grootschalige havenlandschap**. Om het havenkarakter te benadrukken kozen we voor kasseien. Ook verwelkomen we kleinschalige activiteiten op het plein. De autobusparking, die nu aan de Scheldekaaien ligt, krijgt hier mogelijk een plaats. Via de Oosterweelsteenweg linkt het plein van de Hogere Zeevaartschool aan het SAMGA-plein.

© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

• Het SAMGA-dok

Het SAMGA-dok heeft historische waarde. Tijdens de bouw van de Oosterweeltunnel wordt het tijdelijk afgebroken. Nadien restaureren we het.

Er liggen **verschillende toekomstscenario's** op tafel: van een stedelijk 'waterplein' met ondiep water tot een functioneel dok dat verbonden is met het Amerikadok.

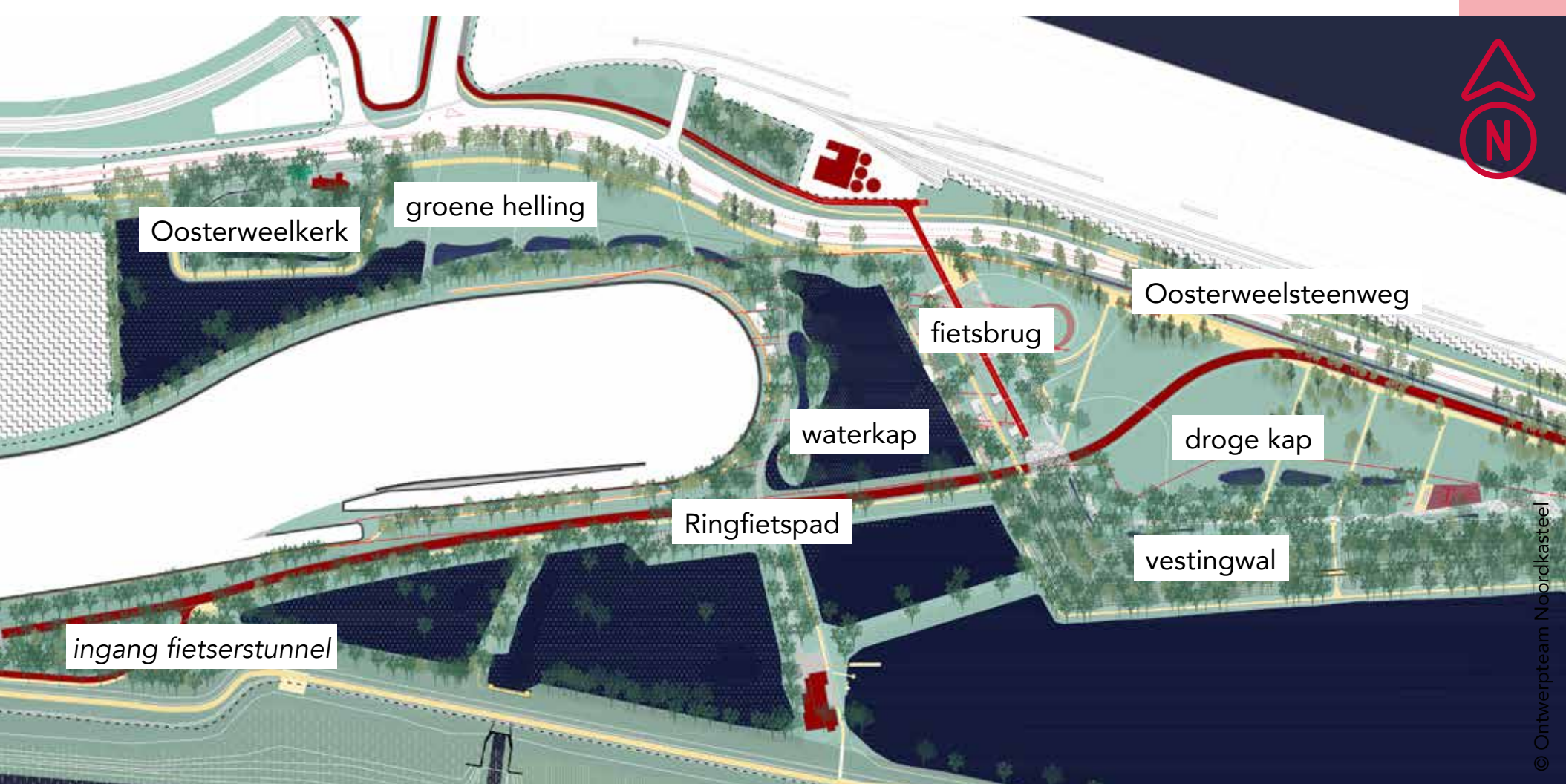

Toekomstbeeld groene dijk
© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

• De groene dijk

Via de groene dijk kom je aan de Scheldedijk en het park. De groene dijk is een onderdeel van de Scheldedijk, maar door zijn grootte is het een park op zich. Hier kan je genieten van een picknick of de zonsondergang.

Het parkweglandschap.

● Oosterweelsteenweg

Vandaag is de Oosterweelsteenweg een industrieweg, voornamelijk voor gemotoriseerd verkeer. Met het nieuwe ontwerp komt er voldoende ruimte voor **voetgangers en fietsers**.

● Ringfietspad

Het Ringfietspad volgt de Oosterweelsteenweg en loopt **van oost naar west door het park**. Op de droge kap sluit het Ringfietspad aan op de **nieuwe fietsbrug**. De fietsbrug komt bovenop de dienstbouwwerken. De dienstbouwwerken zijn de technische installaties voor de onderliggende tunnels.

De fietsbrug ligt in het **verlengde van de historische wal** van het Noordkasteel. Zo maken we de historische figuur opnieuw zichtbaar. Naast de fietsbrug loopt een aparte **wandelbrug**. We plaatsen de fiets- en wandelbruggen verder van het Oosterweelknooppunt voor een betere luchtkwaliteit.

Dit is dé snelste verbinding tussen stad, haven en de nieuwe fietserstunnel naar Linkeroever en Zwijndrecht.

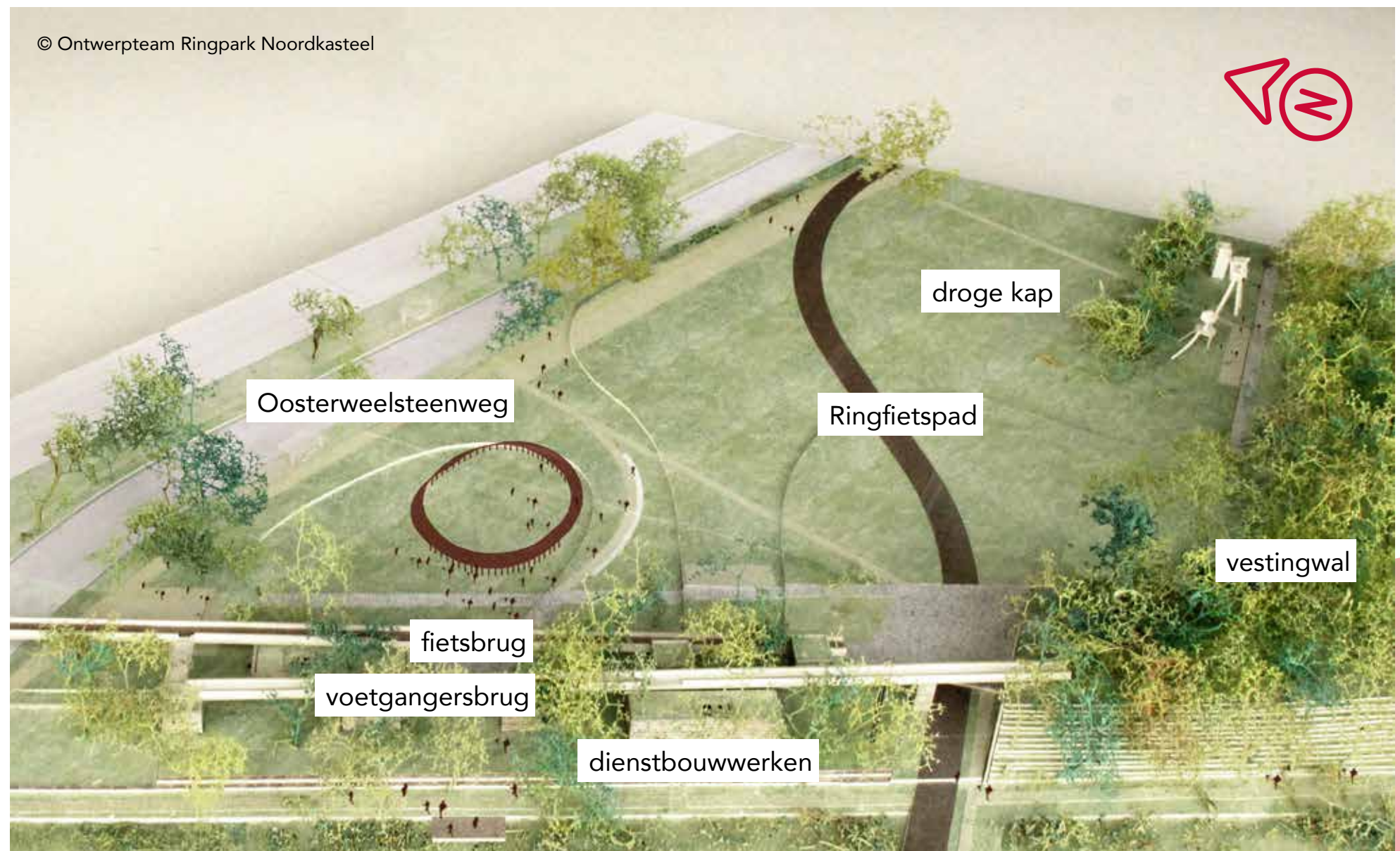
De rode lijnen geven het grondplan van het oude fort weer.

© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

• Droge kap

Bovenop de tunnelconstructie komt de droge kap. In deze driehoekige ruimte wandel je tussen een bloemrijk grasland. Deze publieke ruimte ligt centraal voor tijdelijke activiteiten zoals een spiegeltent of foodtrucks. Je kan hier komen zonnen en picknicken. Vanaf het plateau aan de dienstbouwwerken kan je van het uitzicht over de waterkap genieten.

• Vestingwal

Op de vestingwal voorzien bomen de nodige schaduw. In deze groene ruimte kunnen picknicktafels en speeltoestellen komen.

• Oosterweelkerk en groene helling

De Oosterweelkerk stond vroeger in een open polder, hier iets verderop. Voor de uitbreiding van de haven werd het terrein hier opgehoogd met zand. Deze ophogingen en verwildeerde vegetatie hebben de kerk vandaag ingesloten. We graven de ophogingen af en daardoor ontstaat een **groene helling**. De helling verbindt de kap met de Oosterweelkerk. Zo **betrekken we de Oosterweelkerk** met de rest van het park. Rondom het dichtbegroeide terrein komt een gemengd fiets- en voetpad. We maken de kerk ook toegankelijk voor kleine activiteiten.

Het waterlandschap.

De huidige Noordkasteelvijver is het hart van het nieuwe park.

Via wandelpaden verken je het waterlandschap met de Noordkasteelvijver, de nieuwe moerasgebieden en de waterkap.

Je ontdekt hier hoe erfgoed en ecologie samenkomen.

Door de Oosterweelwerken verdwijnt een deel van de Noordkasteelvijver. Dit compenseren we door water te voorzien op het tunneldak. Op deze **waterkap** ontstaat er een uniek landschap en waardevolle ecologie. De waterkap wordt gevoed met regenwater en met gezuiverd lek- en oppervlaktewater van de tunnel.

De **dijk aan het Antwerps Zeilcentrum Noordkasteel** geeft de zeilclub een prachtig uitzicht op het water. Daarnaast kijkt hij uit op de twee historische grachten van het fort, op de open vijver en het hoge riet.

Het Scheldelandschap.

Toekomstbeeld Scheldedijk
© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

De Vlaamse Waterweg nv **verhoogt en versterkt de Scheldedijk** om de stad beter te beschermen tegen mogelijke overstromingen. Dit kadert in het Sigmaplan.

De slikken en schorren aan de Scheldezijde zijn Europees beschermd. Om de dijk te verhogen voegen we hier volume toe bovenop de bestaande dijk. Zo **behouden we de bestaande vegetatie** aan de Scheldezijde en aan de groene oever langs de Noordkasteelvijver maximaal.

Aan de kant van de Royerssluis trekken we de dijk door tot aan het Amerikadok. Als **wandelaar of fietser** kan je op de nieuwe dijk genieten van het **mooiste uitzicht** op de stad, de haven, de Schelde en Linkeroever.

Op het pad langs de vijver hebben parkgebruikers ruimte om te slenteren of te zitten, zonder de fietsers en wandelaars op het hoofdpad te hinderen.

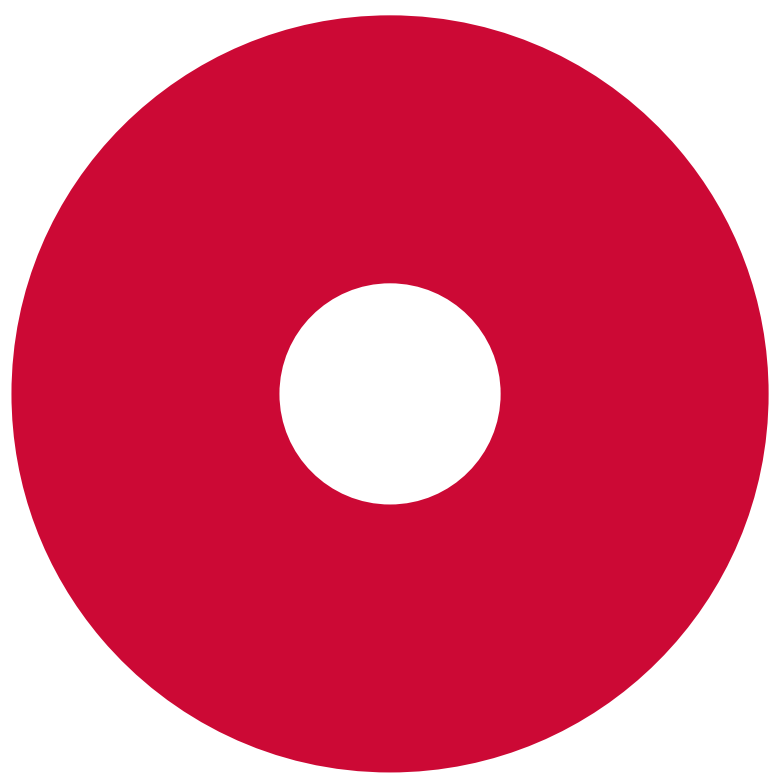
De dijk blijft de plaats om te genieten van het panorama van de stad, haven en Schelde.
© Frederik Beyens

Huidige situatie Scheldedijk
© Frederik Beyens

Wat gebeurt er nog in deze omgeving?

In uitvoering.

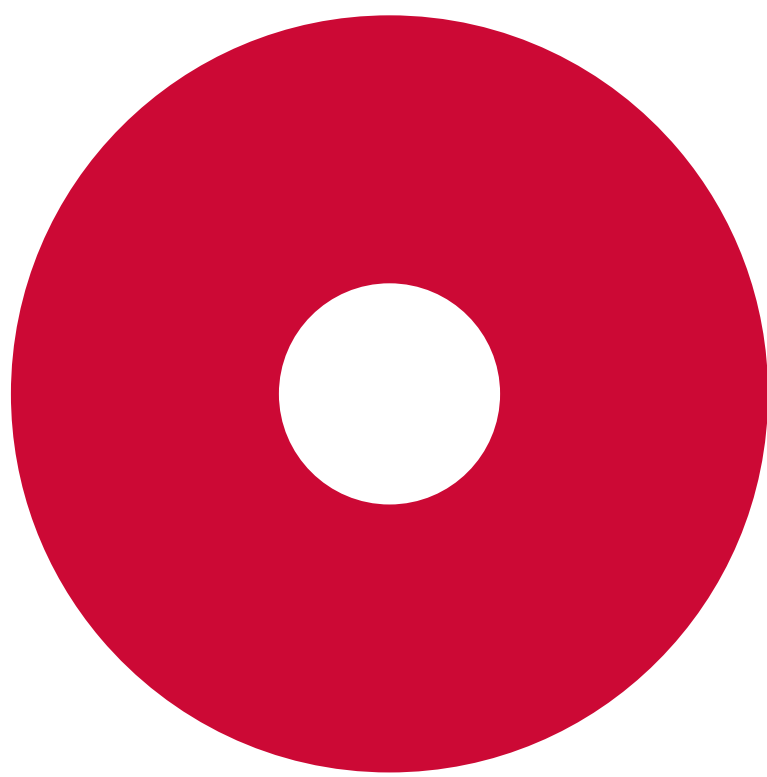
Droogdokkenpark

Op het Eilandje komt een groene uitwaaipelek aan het water. Al gerealiseerd: een zeshoekig uitkijkpunt met zicht op de Schelde, de Belvédère. De Vlaamse Waterweg integreerde een nieuwe waterkering in het platform.

Na de voltooiing van de werken aan de Royerssluis wordt het park uitgebreid met een natuurlijke getijdenoever, waar zich slikken en schorren zullen vormen. Er komt ook een avontuurlijke speelzone en een park met een natuurlijk amfitheater voor kleine evenementen. De Vlaamse Waterweg legt tegelijk een nieuwe dijk aan.

© Tom Cornille

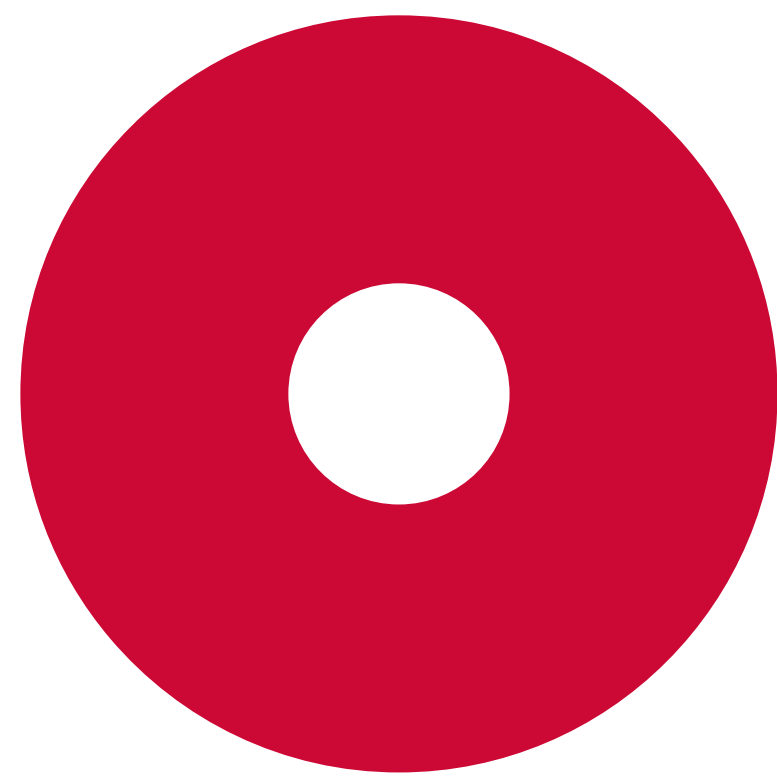

Restauratie Hogere Zeevaartschool

De Hogere Zeevaartschool, gelegen in de Scheldebocht, is een modernistisch schoolgebouw van de jaren 30 naar het ontwerp van de Brusselse architecten Van Krieking en zoon. Het gebouw wordt in ere hersteld. Daarnaast wordt de school uitgebreid met een transparante nieuwbouw.

© ontwerp: aNno architecten - Atelier Kempe Thill / render: SugarVisuals

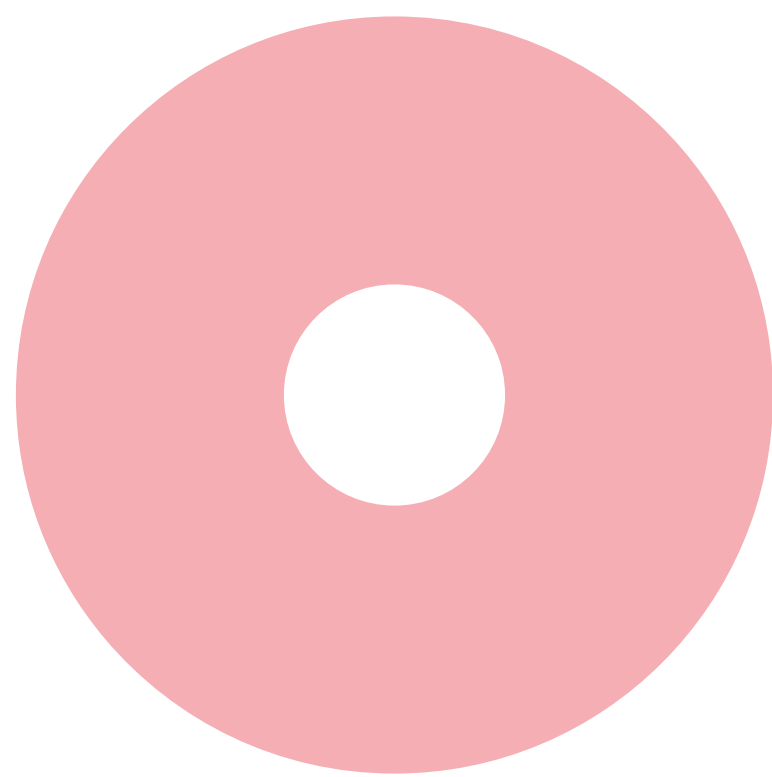
Renovatie Royerssluis

De Royerssluis, gebouwd in 1907, is een van de oudste sluisen van de haven van Antwerpen. Ze wordt vooral gebruikt voor het versassen van binnenschepen. Ten gevolge van de schaalvergroting in de binnenvaart is de sluis vandaag te klein. Bovendien is ze verouderd. De sluis wordt verbreed en verlengd om de bereikbaarheid van de haven en van het Albertkanaal te verbeteren. De sluis wordt ook verhoogd om dienst te kunnen doen als waterkering. De werken zijn gestart op 1 oktober 2021.

© Zwarts & Jansma i.o. afdeling Maritieme Toegang

In voorbereiding.

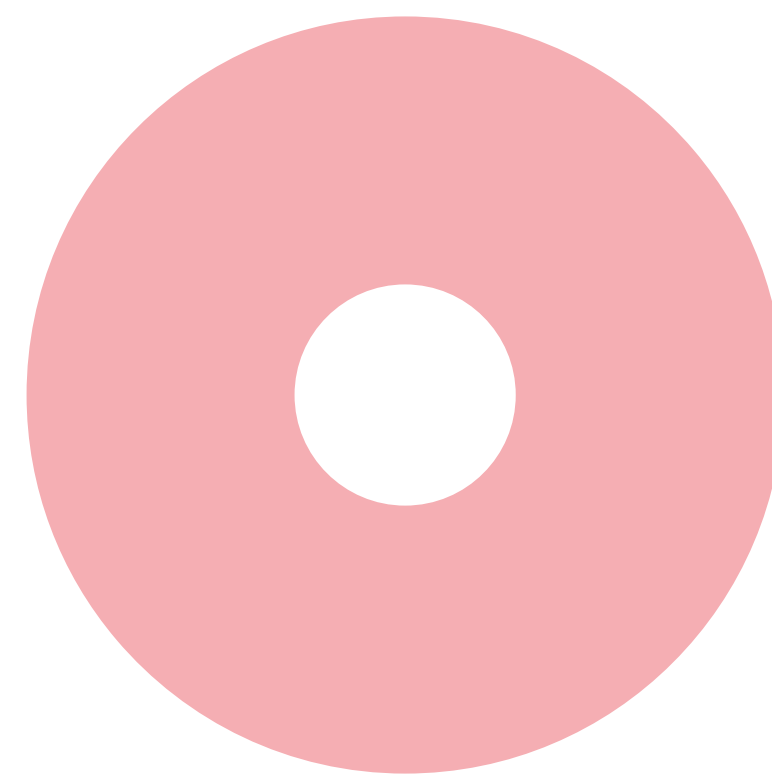

Aanvaarbescherming

Ter hoogte van de zwaairom in het Amerikadok zal een beschermconstructie worden aangebracht.

Schepen die bij het nemen van de bocht uit koers raken, worden door een 'aanvaarbumper' tegengehouden. De aanvaarbescherming verhoogt eveneens de veiligheid voor de onmiddellijke omgeving en in het bijzonder voor de gebouwen en constructies aan de zuidzijde van het dok.

Na de werkzaamheden zal het SAMGA-dok afgesloten zijn van het Amerikadok. Lantis en de stad onderzoeken momenteel of het dok gerestaureerd kan worden in zijn oorspronkelijke staat, open naar het Amerikadok.

Herbestemming SAMGA-silo

In 1895 bouwde de Société Anonyme des Magasins à Grains d'Anvers, kortweg SAMGA, aan het Amerikadok het eerste silogebouw voor de opslag van granen. In 1939 kwam er een tweede gebouw bij en in 1975 werd een derde volume aan het eerste gebouw toegevoegd.

Door hun omvang zijn deze industriële gebouwen zeer bepalend voor het stadsbeeld. Het oudste silogebouw blijft bewaard en krijgt een nieuwe invulling die rekening houdt met het historische karakter. De studie over de herbestemming van de SAMGA-silo loopt.

© J. Grootaers

De werken in een notendop.

Wat zijn de volgende stappen?

- 1** Na een cocreatief traject met verschillende betrokkenen werkte het ontwerpteam het **voorontwerp** uit. Het voorontwerp ligt nu ter feedback voor:
 - Team intendant, de betrokken districten, de burgerbewegingen, partners en Lantis kijken de ontwerpen grondig na op hun onderlinge samenhang en aansluiting op de aangrenzende wijken en projecten in de buurt. Ook de verdere technische afstemming met de onderliggende of aanpalende infrastructuur komt hier aan bod.
 - Na de technische controle en het bundelen van de adviezen worden de voorontwerpen definitief goedgekeurd.
- 2** **Opmaak definitief ontwerp:** uitwerking van het voorontwerp tot een uitvoerbaar plan. De precieze invullingen worden in detail uitgewerkt dichterbij uitvoering via een nieuw co-creatief proces.
- 3** **Aanvraag omgevingsvergunning** voor de finale plannen.
- 4** Onmiddellijk na afronding van de realisatie van dit deel van de Oosterweelverbinding start de aanleg van het **Ringpark**.

